

radovednosti, potem z zanimanjem, a naposled hlastno. Knjiga je bila slaba, polna nemoralnosti. Mladenki je dokončno izbila iz glave samostanske misli. Zato pa so ji začele okoli glave brenčati druge muhe, ki so jo kmalu zapeljale v nasprotje s 6. božjo zapovedjo. Oče se je natihoma veselil, češ, sedaj pa se ne bo več ponunila. Njegovo tiho veselje ni dolgo trajalo. Hčerki ni bila samo 6. božja zapoved v nepotje, marveč tudi druge. Radi name-ranega umora je prišla pred sodnijo ter tudi bila obsojena. Žrtev slabe knjige! Koliko še bo takih žrtev tudi med našo mladino? Mar bo naše svarilo pred slabo knjigo in nekrščanskim časnikom še vnaprej ostalo glas vpijočega v puščavi? Gorje narodu, ki pušči svojo mladino zastrupljati z bacili verske brezbriznosti, nevere in nemoralnosti!

*

Sv. Marjeta ob Pesnici. Halo! V nedeljo dne 26. maja popoldne bo v Šmarjeti res pravi halto. Nastopili bodo bojeviti »Maratonci«. Ker je pri nas precejšnje zanimanje za rokoborbo, se je odločil SSK Maraton, da pri Šmarjeti izvede s svojo elipo rokoborbe in boks. Tudi lahkoatletiki bodo preizkusili svoje moči. Prišel bo na svoj račun vsak, pa naj bo star ali mlad, še celo naši pretepači, ki majo korajže na cente, bodo uvideli, da je pač mnogo lepše pokazati svoje moči na plemenit način in se boriti, seveda brez plank. Smarječanom priporočamo, da se v čim lepšem številu udeležijo te prireditve. Vstopnina bo malenkostna.

Jarenina. V nedeljo dne 26. maja nas obišče izpoč zelenega Pohorja iz starodavnih Ruš, nazvane Mali Beograd, tamkajšnje pevsko društvo »Ruše« in nam priredi popoldan ob 3. uri v dvorani Posojilnice pevski koncert. Ker je to edinstven primer, da bi se pri nas vršil kak pevski koncert, zaslužijo ruški pevci, kateri so ves prebitok odstopili tukajšnjemu pevškemu društvu, tem večjo pozornost. Zatorej je naša dolžnost, kateri že od nekdaj ljubimo lepo pesem, da napolnimo dvorano do zadnjega kotička. Na prireditvi pa se vabijo tudi ljubitelji petja iz Sv. Jakoba in Pesnice, ka-

terim je zasiguranih par veselih uric v idilični Jarenini. Vrlim Rušanom pevcem in organizatorju tega koncerta g. Franju Knupležu pa ključemo: Na veselo svidenje!

Kapela pri Slatini-Radencih. Gasilska četa Kapela priredi dne 26. maja veliko pomladansko tombolo na vrtu tovariša Zdravca, katere čisti dobiček je namenjen za odplačilo nove motorne brizgalne. V slučaju slabega vremena se vrši tombola dne 30. majnika ravnostam.

Ljutomer. Ta teden prejmejo naši šolarji prvo sv. obhajilo. Okoli 150 prvoobhajancev bo tega dne srečnih. Da bodo pa z njimi srečne tudi mamice, jim priredijo naši otroci iz Marijinega vrtca to nedeljo dne 26. majnika, popoldne ob pol štirih v Katoliškem domu slavnostno akademijo, s proslavo materinskega dne in v proslavo prvega sv. obhajila. Na sporedu so same lepe točke, petje, deklamacije, dve lepi igrici, govor, nastop fantka prvotolca s harmoniko itd. Ni večjega užitka, ko deca na odru. Zato pridite, da boste z otroki veseli vsi, zlasti matere. Vsi prostovoljni prispevki te mladinske prireditve se bodo poslali v Ljubljano za evharistični kongres, kot prispevek naše mladine. — Še je čas, da se priglasite za evharistični kongres v Ljubljani. — Tečaj igralcev naših ljudskih odrov iz okolice, ki bi se moral po načrtu, vršiti 16. junija v Ljutomeru, je radi okrožnih Satnerjevih koncertov prestavljen na počitniški čas.

Sv. Janž na Dravskem polju. Dne 30. maja, na Vnsbohod, priredi tuk. pevski zbor pevsko prireditvi z zelo pestrim sporedom. Na programu je spevoigra »Snubačie« in še mnogo drugih pevskih točk. Za smeh in veselo razpoloženje poslušalcev bo v obilni meri poskrbljeno. Začetek ob treh popoldne. — V večernem mraku, ob Ave Mariji, se bo blagoslovil novi evharistični križ, ki ga bodo postavili fante šentjanške fare. Ob tej priliki bo primerna slovesnost z nabožnim petjem in rimsko processijo.

Št. Janž pri Velenju. Prvi kmetijsko-gospodinjski tečaj je za nami. Izjemoma je trajal samo dva meseca, od 12. marca do 17. maja. Udeležilo se ga je devet deklet s prav dobrim uspehom. Zadnje nedeljo dne 12. maja je bil njegov slovesni zaključek z malo prireditvijo.

Na sporedu so bile deklamacije, govor gospe voditeljice, petje narodnih pesmi, en kuplet in vprizoritev dveh žaloiger »Brez zajtrka« in »Strahovik«. Uspeh je bil vsestranski, Slomškova dvorana polna in tudi gmotni uspeh povabljen na kavo in se je vršila v ožjem krogu proslava materinskega dne. Tečaj se je vršil v prostorih župnišča in ste ga vodili gospa voditeljica Sittig Olga in pomočnica gđc. Marica Bercetova. Učiteljici kakor učenke so bile s tečajem zelo zadovoljne. Poleg tako potrebne vsestranske strokovne izobrazbe, ki jo

Romunski prestolonaslednik Mihael ob priliki vojaške parade v Bukarešti.

Cerkev sv. Petra v Rimu

je imela dolgo časa to prednost, da je smela samo ona vlivati ter sploh upodabljati kipe apostolskih prvakov Petra in Pavla. Na ta način so hoteli prepričati, da bi slikarji in kiparji po svoje ne pačili enkrat določenih potez na obrazih obeh apostolov.

Novjši podatki o najstarejšem drevesu.

Že od nekdaj trdijo, da je najstarejše drevo na svetu v vasi S. Maria del Tule pri Oaxaci v Mehiki. Drevo je močvarna cipresa. Alfonz Decanolle je zračunal, da mora biti drevo staro 6000 let. Več znamenitih rastlinoslovcov je bilo mnenja, da je omenje-

Januš Golec:

Propast in dvig.

Ljudska povest.

Po prihodu žandarjev so zginili kmetje, med katerimi so spoznali člani komisije Mihaela Zupančiča, ki je bil tamkaj blizu doma. Orožniki so ga šli iskat in so dobili ženo samo doma. Gospodarja so izsledili v hosti. Odrezal se jim je, da on ni Zupančič, pač pa Mihael Smuk. Orožniška patrulja ga ni poznala in ga radi napovedi krivega imena tudi ni zgrabila. Naslednji dan se je pojavilo pri Zupančiču kar osem žandarjev. Aretirani se je branil, da bi izdal tovariše in radi tega so ga odgnali v Celje. Celih 14 dni so ga vicali v preiskovalnem zaporu. Grozili so mu, da ga bodo poslali v Gradec, če ne pove, v kaki družbi je motil in preprečil delovanje razkuževalne komisije. Sedaj je povedal, da so bili njegovi spremljevalci Zupelčani, ki imajo tamkaj več vinogradov. Vse so zaprli. Vsak je dobil pol leta zaporu in tudi Zupančič pol koledarja poleg preiskave.

20

Vodja puntarjev je bil ustreljen. Komisija je kar sama in prostovoljno ukinila svoje ničevno delo, ki je rodilo toliko nevolje in bilo zaključeno z usodepoinimi strelji. Po teh dejstvih bi vsak trezno misleč pričakoval, da bodo imeli tolikanj od oblasti po nepotrebnem nadlegovani kmetje mir. Kaj še! Glavni ples ter obračun s puntarji je pričel šele po ustrelitvi Lapuha ter Petana in po tihem razhodu razkuževalne komisije. Brežiško okrajno glavarstvo je prejelo iz Gradca povelje, da naj polovi ter vtakne pod ključ vse one, kateri so imeli kako večjo besedo med uporniki in predvsem seveda drzneže, kateri so obmetavali orožnike s kamenjem.

Žandarji v brežiškem okraju so se čutili pre-slabe, da bi se lotili težavne in obenem skrajno nevarne naloge. Vse je trdno verovalo, da se bodo kmetje resno uprli, če jih bodo dražili z aretacijami in s preganjanjem nedolžnih.

Česar so se branili orožniki, bi naj opravilo nemško vojaštvo. V kraje, kateri so bili v Gradcu proglašeni za najbolj pobunjene, so poslali oddelke vojakov iz Gornje Štajerske.

Ob pojavu vojaštva so možje in fantje zapustili

mora imeti vsako dekle in vsaka gospodinja, so imele udeleženko tečaja še gmotni dobiček. V denarju so prispevale za ves tečaj skupno 254 Din. Poleg čistega dobička od prireditve so še poslali prispevke: občina Velenje in sreški kmetijski odbor 200 Din ni 150 Din. Tako izkazuje končni obračun nad 300 Din prebitka, ki se je enakomerno razdelil med tečajnice. Ko še dospe za uboge udeleženko podpora banske uprave, se tudi ta med najbolj potrebne razdeli. Tako je ta prvi gospodinjski tečaj kljub nasprotovanju in protagitaciji od gotove strani vse stransko dobro uspel in imajo samo veliko moralno in gmotno škodo tista dekleta, ki so ga v nerazumljivi lahkomišelnosti odklanjala. Ob koncu se prireditelj tečaja, deklinski krožek prosvetnega društva, najprisrčnejše zahvaljuje vsem, ki so k njegovemu uspehu kakor že koli pripomogli, zlasti pa Lesjak Ivanu, po domače Kranjcu v Št. Janžu, ki je kazal še največ razumevanja in

je tudi ves obilni inventar za tečaj brezplačno iz Doberne pripeljal in od tod zopet do ceste odpeljal. Če bo banska uprava še kedaj tak tečaj v Št. Janžu dovolila, upajmo, da bo zanj več razumevanja in več odziva v splošno korist naših družin in njenega gospodinjstva.

Sv. Pavel pri Preboldu. Čitatelji »Slovenskega gospodarja« so jako hvaležni piscem za navodilo in nasvete »Fantom vojakom«. Le žal, da nekateri fantje takšna navodila radi prezrejo ali celo ometavajo. Pri nas so se zbrali fantje v Društvenem domu že 14 dni pred odhodom. Domača dva gg. bogoslovca sta jih okrepila z lepimi nauki. Zadnji dan se je brala sv. maša za vojake novince. Cerkevni pevci (moški zbor) so krasno peli; fantje pa so pristopili k mizi Gospodovi. Slovo je bilo jako ganljivo. Matere so jokale, fantje pa so peli in vriskali ter se odpeljali z okrašenim vozom pred vojašnico v Celje. Bilo je lepo, ker med njimi ni bilo pijancev in pretepačev.

— Tukajšnja Sadjarska podružnica gradi sušilnico za sadje in hmelj. Ker bo stavba združena s precejšnjimi stroški, bodo člani podružnice vprizorili v ta namen igro: »Naša krič«. Občinstvo se zelo zanima, ker bode igra vprizorjena na prostem in sicer na dvorišču graščine Prebold na Vnebohodu dne 30. maja ob treh popoldne.

Pišec. V nedeljo dne 26. t. m. priredi pevsko društvo iz Artič v Slomšekovem domu v Pišecah veseloigro. Smeha bo na cente. Kdor pa želi vedeti, kakšna bo igra, naj pride gledat, mu ne bo žal. Vsi od daleč in blizu vabljeno! Predstava bo po večernicah.

Živela abstinenca!

Napij se iz studenca,
živela abstinenca!

Odprta noč in dan so groba vrata

Bistrica pri Rušah. V cvetu svoje mladosti je po kratki, a trpljenja polni boleznici dne 4. maja, ob 11. uri ponoči, v bolnišnici v Mariboru izdihnila vzorna deklica in vrla učenka Anica Tancer, hči posestnice in vdove Matilde Tancer na Bistrici pri Rušah, svojo lepo dušo. Kakor uniči preko noči mrzla slana pomladno cvetje, tako je pokosila sredi noči nepričakovano njeno mlado življenje blede smrt. Pokojna Anica je bila rojena na Bistrici pri Rušah ter je obiskovala osnovno šolo v Rušah. Bila je zelo pridna učenka, pravi vzor vsem součenkam v razredu in šolarjem sploh. Zastrupila si je kri s tem, da je stopila na zrjaveli žrebelj, kar je bilo vzrok, da je morala kljub vsemu zdravniškemu prizadevanju v bolnišnici zapustiti ta svet. Smrtni boj je junaško prenašala, dokler ji niso prevelike bolečine, zvezane s srčnimi krči končale življenje. Dva dni kasneje so jo prenesli ob veliki udeležbi občinstva na njen zadnji

dom na pobreško pokopališče. Mrtvaški sprevod je vodil njen gospod katehet iz Ruš, ki je izvršil tudi vse cerkvene obrede. Ob odprtem grobu se je od rajne Anice v ganljivih in v srce segajočih besedah poslovila gđc. M. Marinšek iz Laznice pri Limbušu. Njej, g. katehetu in vsem prijateljem in znancem, ki so nepozabno Anico spremlili na njeni zadnji poti, bodi tem potom izrečena prisrčna zahvala! Ti pa, draga Anica, ljubljena svoje Te tako ljubeče in neutolažljive matere in drugih svojcev, počivaj v miru in večna luč naj Ti svetli v nebesih, kjer kraljuje večna pomlad!

Spodnja Sv. Kungota. Izpočetka je smrt našemu kraju bolj prizanašala, zato pa je bila bolj neusmiljena v začetku majnika. En dan je zvonilo kar trem: fantoma Francu Bauman in Francu Kaspar, ki sta bila vsak nekaj nad 30 let stara; tretji mrlič pa je bil najstarejši faran Jožef Tavželj, v 94. letu. Kranjska ko-

renina, pošten, delaven in varčen, je le nekaj mesecev bolehal, duševno zdrav do zadnjega. Pred kratkim je dal postaviti blizu doma lepo kapelico, kjer je rajnemu ganljivo govoril v slovo na dan pogreba p. Gabrijel iz Maribora. Vsi trije rajni naj počivajo v miru!

Sv. Jurij v Slov. goricah. Smrt žanje pri nas neizprosno naprej, izbira pa najstarejše farane. Dne 9. majnika smo pokopali 86letnega Petra Korošeca, bivšega uglednega kmeta na Malni. V nedeljo dne 12. maja popoldne pa smo položili k zadnjemu počitku bivšega šentjurskega župana Jurija Kranerja v Jurjevskem dolu. Bil je 30 let župan prejšnje občine Sv. Jurij, dočakal je starost 84 let. Bil je tudi oče farnih siromakov ter še je v nedeljo dne 5. t. m. jim zadnjikrat razdelil mesečno podporo po pozni službi božji. Med tednom je obolel, huda pljučnica je pritisnila; po dvanedevni boleznici je, okrepan z zadnjimi sv. tolažili, preminul. Na zadnji poti ga je spremi-

domove in se skrili v gozdove od Svetih gor do Podrede.

Vojaki so temeljito preiskali zrevolucionirane župnije. Prijeli so le primeroma malo res krepkih možakarjev, katere so brez nadaljnega polovili in jih odgnal: v Brežice.

Očividci pripovedujejo še danes, kako žalosten je bil pogled na te reveže. Vkljeni so bili po dva in dva na kratkih verigah, ki so bile spete s podolžnimi lanci. Kakor sužnje so odpeljali te žrtve v Celje in jih oddali v zapore tamošnjega okrožnega sodišča. Pričela je dolgotrajna ter dolgovezna preiskava in ta je pokazala slednjič čisto drugo sliko, nego si jo je bila naslikala politična oblast na neosnovane ter zbegane ovadbe.

Sodnija se je popolnoma prepričala, da je podžgala ljudsko nevoljo in zakrivila zadnji krvavi dogodek več ali manj politična oblast sama.

Na dolgi verigi v Celje pripeljane kmete, ki so bili obdolženi najhujšega hudodelstva, so po temeljiti preiskavi izpustili. Z izpustitvijo nedolžnih so se upali iz šum ter iz Gore tudi oni, katerim je morda

vest očitala, da so le kaj zakrivil. Ni se zmenil za nje ne okrajni glavar in tudi nobeden orožnik!

Eden glavnih vzrokov, da niso prenehali že koj po novih odporih kmetov napram razkuževalni komisiji, je bil tudi ta, ker je bilo pri politični oblasti in pri komisiji nemško ter nemškutarško uradništvo. Nemško čuteči so že tedaj prežali na vsako priliko, da so se lahko znosili nad slovenskim kmetom. Slovenski kmet, iz katerega se je množilo ter obnavljalo slovensko izobraženstvo, je bil nemškutariji trn v peti. Ker drugače niso mogli toliko privijati Slovencev, so jim pač škodovali po možnosti na videz nedolžni način za obči blagor potrebnega — razkuževanja. Ako bi jim bilo istinito samo za pobijanje ter iztrebljenje trtne uši, bi bili svoje delo vršili po trgatvi in ne ob času, ko so resnično povzročali vinnogradnikom največjo škodo!

Moramo pa tudi povedati, da so se kmetje v tem zadnjem puntu upravičeno postavili po robu in so s svojo puntarsko organizacijo dokazali politični oblasti, da niso več brezpravni tlačani! Za slučaj, da bi bil kmet v spodnjih krajih mirno gledal početje ušive komisije, bi mu bila ta čepela na vratu, dokler bi še

na starost prenizka. Pred nedavnem se je odlomila s tega drevesa precej debela veja. Rastlinoslovec in profesor W. G. Land je določil po obročih na veji, da mora biti orjaška cipresa stara najmanj 7000 let. Drevo meri v višini odraslega moža 50 čevljev v premeru.

Roko so odsekali javno krog leta 1800 v Augsburgu na Nemškem vsakemu, ki je gojufal pri kockanju.

Opat pl. Hirschau je iznašel uro, s pomočjo katere je bilo mogoče ugotoviti ter predočiti premikanja nebesnih teles.

Že v 13. stoletju naletimo v Nemčiji na tri- in v Parizu na štiri-nadstropne hiše.

Ijala velika množica ljudstva pod vodstvom domačega g. župnika in g. župnika iz Spodnje Sv. Kungote Vinko Kranerja, kojemu je bil pokojni rodni stric. Domači pevci so mu zapeli doma in ob grobu primerne žalostinke. Domači g. župnik se je ob odprtju grobu poslovil s prisrčnimi besedami od tega izredno značajnega moža. — Pred dobrim mesecem je tudi zapustil to solzno dolino njegov dober sosed Janez Lorber, kmet v Jurjevskem dolu. — Niso se še prav zgubili tužni glasovi naših zvonov preteklo nedeljo, zopet je neusmiljena smrt iztegnila svojo koščeno roko ter rešila dolge bolezni dne 14. maja 90letno Alojzijo Holz iz Varde, ki je potrpežljivo čakala na svojo rešiteljico v boljše bodočnost onkraj groba. Naše poročilo bi ne bilo popolno, če bi se ne spomnili tudi dne 24. aprila umrlega našega dosedanega župana tukajšnje velike občine Janeza Rotmana, kmeta iz Spodnjega Gasteraja. V najboljših letih ga je zgrabila neozdravljiva bolezen, ki ga je spravila v veliko prerani grob. V vse te hiše je zahajal »Slovenski gospodar«. Rajni Jurij Kraner je bil njegov naročnik, odkar »Slovenski gospodar« izhaja. Vsem umrlim želimo večni mir, preostalim pa naše iskreno sožalje!

Sv. Lovrenc v Slov. goricah. Neizprosna božja poslanka smrt čje s svojo ostro koso posekala mladega dečka, učenca 6. razreda osnovne šole Martina Stabuc ter povedla njegovo dušo pred sodni stol božji. Pokojni se je za pot v večnost okrepil s sv. zakramenti, zato upamo, da uživa v družbi Marije, katero je rad častil, kot član Marijinega vrta nebeško veselje. Dne 12. maja se je vršil njegov pogreb ob mnogoštevilni udeležbi. K zadnjemu počitku so ga spremljali njegovi sošolci, ki so mu na pokopališču zapeli poslednje slovo. Poslovilne besede sta govorila g. župnik in neki součenec. Gospod, daj mu v rajni veselje božje! Njegovim domačim naše iskreno sožalje!

Medvece pri Majšperku. V četrtek dne 16. t. m. je zvonček vaške kapelice naznanil vaščanom, da je zatisnila svoje trudne oči pos. voj. vdova Ana Mlaker iz Medvec. Rajna je bila dobra krščanska žena, varčna in skrbna mati svoji družini, ter bila dolgo let naročnica našega lista. Njeno življenje ni bilo posuto s

cvetjem, vztrajala je do konca, ne da bi klonila pod težavami in neprilikami današnjih dni. Kruta smrt jo je po desetdnevni bolezni pobrala. Njenega pogreba dne 18. maja se je udeležilo prav mnoge ljudi. Rajna naj v m'ru počiva! Žalujočim sinom: Tinetu, Jožeku, Tončku in ostalim žalujočim sorodnikom naše iskreno sožalje!

Poljčane. Nagle smrti je umrl dobro znani g. Smeš. Pri mizi je kavo pil; naenkrat zavpije: Jezus, Marija! V hipu je bil mrtev. G. Smeš je bil mož, ki so ga vsi spoštovali. Mir njegovi duši, domačim naše sožalje!

Sv. Frančišek v Savinjski dolini. Smrtna koca se letos kaj pogosto oglašja, saj imamo doslej mrličev že skoraj toliko kot vse lansko leto. Pobira predvsem ženske. V postnem času so umrle zaporedoma same starejše žene: Fludernik Marija, Grušnik Marija, Dobrovnik Jera in Osovnik Marija. V soboto dne 11. maja pa mlada žena Komar Frančiška. Naj jim sveti večna luč!

Polzela. Vprav na Marijin dan, v soboto 11. maja, je za vedno zaspala v Gospodu v 34. letu svoje starosti Marija Ožir, mlada gospodinja globokoverne Štoberjeve hiše v Podvinu. Kot dekle je bila vrla članica Marijine družbe in sedaj kot žena zvesta ljubeča družica svojemu možu. Zapušča dve mali ljubki hčerki. Težko bolezen, ki jo je priklenila za skoro pol leta na bolniško postelj, je prenašala z veliko potrpežljivostjo in udanostjo v božjo previdnost. K pogrebu se je zbralo nepričakovano mnogo ljudi. Vsem so se blestela v očeh solze, zlasti ob pogledu na malo dveletno hčerkico, ki je neotolažljivo jokala, zroč na krsto in mnogo prerani grob svoje ljube mam'ce, ki je sedaj ni več. Da, ni je, toda duh njen živi, živi tam pri Mariji sredi rajskega majniškega cvetja, kjer bo obhajala na praznik Marijine pomočnice prvič svoj najlepši godovni dan. Preostalim žalujočim naše prisrčno sožalje!

Št. Janž pri Velenju. Dne 15. majnika smo ob velikem udeležbi pokopali velikega trpina Jovan Markota, po domače Jurija v Černovi. Bil je 42 let vzgleden tretjerednik; zato mu je tudi 48 tretjerednikov in tretjerednic izkazalo svoje spoštovanje in zadnje ljubav ter ga s prižganimi svečami spremlilo na kraj počitka.

Bil je dvakrat poročen in zapušča poleg žalujoče žene pet nedoraslih otrok. Naj jih tolažijo Bog in dobri ljudje, pokojnemu Markotu pa naj sveti večna luč!

Sv. Florjan pri Rogatcu. Dne 24. aprila je zatisnila v smrt svoje oči Katarina Kitak v starosti 72 let. Bila je vzorna krščanska žena, pobožna, najboljša podpora svojemu možu Francu. Da je bila pridna kot mravlja, priča dejstvo, da sta si s svojim možem v skupnem 51letnem zakonskem življenju prihranila od dela svojih rok toliko, da sta si kupila že pred več leti lepo posestvo, katero sta sedaj izročila vnukinji. Zapušča žalujočega moža, hčerko in vnukinjo in več vnukov. Počivaj v miru, od dela utrujena!

Sv. Rupert nad Laškim. Hudo je človeku pri srcu, ko mora gledati, kako ledena stana zabori nežno pomladansko cvetje; a še bolj zadene človeka, ko nemila smrt uniči življenje mlade žene in matere. Ta žena je bila Frančiška Pirc na Krajevcih pri Sv. Rupertu. Dne 7. maja smo v velikem spremstvu šli za krsto mlade, pa že večletne mučenice. Dobri dve leti je hirala, iskala povsod pomoči, a je ni mogla najti. Kot prava krščanska mati je trpela voljno in udano, Bogu izročila svoja dva nedolžna otročiča in žalujočega moža. Marijina družba žen je rajno kot družbenko v častnem spremstvu počastila na njeni zadnji zemeljski poti. Vrla žena in mati, počivaj v miru!

Sromlje pri Brezicah. Dne 5. maja je za vedno zaspala po dolgem bolehanju in hudem trpljenju vdova Ana Bole, rojena Molan, iz Silovca. Živela je s svojo rodbino v Trstu več let; zapušča edinega sina, ki živi še tam. Pokojna se je vrnila pred pol letom v svoj rajski kraj z namenom, da si zboljša svoje zdravje. Nastanila se je pri svoji sestrični Črnož Urški, ki ji je neumorno stregla ter ji žrtvovala svoje moči, da ji olajša trpljenje. Pokojna je bila velika dobrotnica cerkve; kot žena močne vere je skozi pet m. recv voljno prenašala Bogu vdano svojo mučno bolezen in trpljenje. Bila je večkrat previdena s tolažilni sv. vete Bod: ji Bog mil sodnik in dober plačnik!

Zahtevajte povsod

»Slovenskega gospodarja«!

Angleška stanovanja so se ponašala že koncem 12. stoletja s steklenimi okni.

Draga rešitev prstana iz dna jezera.

V Lenaksi, malem mestecu v severno-ameriški državi Kansas, je imel neki bogataš smolo, da je zgubil pri kopenju v jezeru zelo dragocen prstan. Da bi prstan zopet našel, je pustil odstraniti iz jezera s pomočjo sesalk 1 milijon litrov vode in na ta način jez opet našel na dnu zgubljeno dragocenost.

Krajevna orientacija mačke.

V mestu Perth v zapadni Avstraliji je podarila družina drugi, ki je stanovala 200 km proč od mesta, mačko.

bil lukal kak trs iznad zemlje. Vleči mastne dnevnice in dražiti miroljubnega kmeta, to vendar ni težaven poklic!

Pri spregledu, da gre razkuževalcem za denar in za nepotrebno in peklenko zlobno uničevanje vinskega pridelka, je zavrela kmetom kri ... segli so po samoobrambi. Grozili so očito ušivcem, jih zmerjali, razganjali in končno je došlo do dveh smrtnih žrtev, predno so uvideli na višjih mestih: če se kmet buni napram razkuževalcem, samo brani svoje lastninske pravice!

Vest o ustrelitvi dveh na Sromljah ter o odgonu nedolžnih v verigah v Celje je razburkala celo Slovenijo. Radi obče nevolje ter skrajne napetosti je popustila oblast, da, čisto ponehala z izgovorom, da ji je pomirjenje naroda prva skrb. Nemcem in nemškutarjem ni bilo za ljubi mir, ampak iz strahu so odjenjali in so prepustili času, da je ta zaustavil kri iz ljudskih ran!

Vinko Lapuh in Martin Petan sta padla v borbi za ljudske pravice. Zagrebli so ju iz bojazni pred kmečko osveto liki najnevarnejša razbojnika na skrivnem. Kmečki narod, za ka'erega boljšobit sta

dala življenje, ni pozabil na narodna junaka. Ni jima postavil daleč vidnega spomenika, dasi sta ga zaslužila. Več nego kamen in v nježa vklesane zlate črke sta vredna narodna pesem in pripovedka.

Narod, zbran pri delu po novih vinogradnih nasadih in pri litru amerikanca prepeva žalostne in ve sele o Lapuhu, ki je kazal neustrašno skozi leta na braniku ljudskih pravic pest tlačiteljem Nemcem in nemškutarjem. Matere, babice in tete pripovedujejo še danes mladim, kako je končal boj na rastoje stare trte s prelitjem krvi dveh ljudskih borcev.

Ne papir in ne kamen ne znata tako prisrčno, trajno in hvaležno ohraniti skozi stoletja spomina na res prave ljudske junake in prvobojevnike kmečkih pravic, kakor narodna pesem in ljudska pravljica!

Vinko Lapuh in Martin Petan sta zaslužila, da sta postala deležna ljudskega počestčenja in radi tega bo ostal spomin na nju med vinogradniki po spodnjih krajih svež in živ!

Ob času naše povesti še ni imel kmet naročnega časopisa. V dobi propadanja stare trte po spod-

Plešivec. Mladina je naznanja majniške izlete. Naj se le navriska in napoje, saj v starosti se menda ne bo nobenemu več ljubilo ne vriskati ne peti, če bodo časi polni krize še dolgo trajali. Denarna kriza, ki nas vse hudo šiba, tudi dopisniku »Slovenskega gospodarja« hudo nagaja. Skoro ne bo imel več za papir in znamke. Zato se bolj poredkoma oglasa. Ozimne setve so dobro prezimile, žetev se ne pričakuje boljša, kakor je bilo lansko leto, če ne bo kakšnih vremenskih nezdod. Lansko leto smo imeli dobro sadno letino. Letos smo upali, da bo še boljša, toda pozeba, ki je bila v noči od 1. do 2. maja, je povzročila ogromno škodo v sadonosnikih in v vinogradih. Zato bo letos slaba letina. Tudi čebelarstvo leto se kaže prav slabo; če se vreme v mesecu juniju ne bo zboljšalo, bo še slabša letina za čebele, kakor je bila lansko leto. Sv. Ambrož, patron čebelarjev, izprosi nam lepo vreme, vsaj ob glavni krajevni čebelni paši!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Kmalu bo prišel dan veselja za častilce Marije Bistriške, da bodo zopet lahko poromali k njej, ki je Matij vedne pomoči. Romarska procesija se vrši po običajnem redu. Od Sv. Duha odidemo dne 4. junija ob 12. uri popoldne, vrnemo se pa dne 8. junija ob petih popoldne. Toliko v vednost tistim, ki pridejo k nam iz sosednih župnij. Želeti je, da se te romarske procesije mnogoštevitno udeležite! Častilci Marijini, na svidenje!

Stročja vas. V začetku tega meseca, ko bi moral biti že toplejši čas, nas je obiskala par dni zaporedoma precej močna slana, katera šele sedaj kaže občutno škodo, ki jo je povzročila. Zito ima dozorelo klasje, kakor ob žetvi, a je skoraj popolnoma prazno, istotako so poškodovani tudi vinogradi, dočim se na sadnem drevju toliko ne pozna. Preteklo nedeljo je bila v Ljutomeru tombola, ki ni bila brez posledic, katere sta občutila Franc Sovič in njegova žena, viničarja v Nunski grabi. Usodnega dne sta se peljala na tombolo. Kolesu se je odlomila prednja vilica. Pri padcu

Nalezljiv katar v nožnici

in kužno oteletenje krav kvarijo dobavo mleka. Kot preprečno sredstvo Bissulin! Dobi se samo na odredbo živnozdravnika. Najmanjši tovarniški zavitek 25 vezit. Trajno držijo, brez duha, nerazdražljiv. Izdelovatelj: H. Trommsdorff, Chem. Fabrik Aachen. Zastopnik »Lykos«, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ulica 8.

sta bila obadva poškodovana. Prvo pomoč jima je nudil zdravnik g. dr. Haring iz Ljutomera.

Veržej. Praznik Marije Pomočnice v Marijanišču. Dne 25. maja ob 7. uri zvečer govor na dvorišču. Po govoru rimska procesija z lučkami. Po procesiji slovesen blagoslov z Najsvetejšim v kapelici. Popoldne in zvečer prilika za sv. spovei. Ob 9. uri zvečer bo na prostem lepa verska igra »Slehernek«. Vstopnina 3, 2 in 1 Din. Na praznik dne 26. maja, zjutraj ob 5. uri v kapeli sv. maša pred izpostavljenim Najsvetejšim. Po sv. maši govor. Nato sledijo druge sv. maše. Ob pol 10. uri na prostem govor in pontifikalna sv. maša, katero bo daroval mil. g. prošt iz Ptuja. Med mašo poje zavodov deški zbor. Popoldne ob 2. uri na prostem govor, nato procesija s kipom Marije Pomočnice. Po procesiji darovanje in slovesen blagoslov. Po blagoslovitvi priredi zavodova godba koncert na dvorišču. Vsi častilci Marije Pomočnice vabljeni, posebno še Marijine družbe z zastavami in beloblečeni otroci.

Poljčane. Marijin vrtec je dobil nov prapor. Lepa je bila slavnost; g. pater Gabriel iz Maribora je blagoslovil več prenovljenih križev in novo zastavo. Izpregovoril je ob tej priliki ganljive besede. Lepo je bilo videti šolsko mladino, ko je opazovala dva otroka, naslikana na zastavi, kako dajata cvetke Mariji, in napis z zlatimi črkami: Tvoj otrok sem. Bog plačaj vsem darovalcem in g. katehetu, ki se mnogo trudi za mladino.

Sv. Florjan pri Rogatcu. Zanjč smo poročali, da se je pri nas ustanovil odbor KA iz vrst najuglednejših mož, fantov, žen in deklet, ki hoče dejansko izvrševati krščanska

dela v zasebnem in javnem življenju. Prvo nedeljo v aprilu in prvo nedeljo v maju je pristopil celokupen odbor k mizi Gospodovi. Dal je vsem dober zgled, ki je vreden, da ga vsi posnemamo. — Rajskega veselja smo se navžili za velikonočne praznike. Cerkveni pevski zbor je spet pokazal, kaj zmore pod sedanjim pevovodjem. Hvala za trud, le tako naprej! Če bota odbor KA in cerkveni pevski zbor tako delovala, je upati, da se bratovščina jeruzalemskega osla čimprej razbije. — Mrz nam v noči na 2. majnik ni prizanesel, napravil je mnogo škode. Nekaj se še obrastuje. Največje upanje pa je šlo, ker so naši vinogradi močno prizadeti. — Poročili se je dne 13. maja t. l. mladenič Francišek Karl z mladenko Ano Gorjanc iz domače župnije. Obilo božjega blagoslova!

Sv. Francišek v Savinjski dolini. Na velikonočno nedeljo je pred slovesnim vstajenjem gospod župnik blagoslovil novo cerkveno bandero, za katero so darovali prispevke prebivalci okoliških vasi: Juvanje, Podtež in Savina ter še nekateri drugi. Vsem, ki so kaj darovali v ta namen bodisi v lesu, denarju ali z delom pri sekanju in spravljanju lesa, najlepša hvala! Posebno zahvalo smo dolžni izreči g. županu Francu Kolenču, po domače Jermanu, ki je največ daroval! Bandero sta izgotovila g. Fludernik Franc, krojač v Ljubnem, in njegov sin Maks, slikar, za ceno 4800 Din. — Zakonsko zvezo sta sklenila dne 12. maja: Štiglic Lojze, krojač in bivši cerkovnik, ter Kozlovič Tončka, uslužbenka pri g. gozdarju Majcenoviču. Nevesta je z veliko vne- mo prepevala na cerkvenem koru, bila je izvrstna solistinja in sodelovala pri raznih prireditvah. Zelimo jima obilo božjega blagoslova! — V vojaško službo je odšlo dne 15. maja precej naših fantov. Lepo so se poslovili od doma, saj so imeli torek dne 14. maja sveto mašo v ta namen in skupno pristopili k mizi Gospodovi. Naj so vsi srečno vrnejo, zdravi na duši in telesu, na svoje domove, kakor jim je to v lepem nagovoru želel g. župnik!

Polzela. Neka »veriga« se zopet širi po bližnji občini, prej »veriga lurske Marije«, sedaj »sv. Antona«. Pa bolj trdno, kakor v druge verske resnice nekateri verujejo v to. Bojijo se strašne nesreče, ki jih utegne zadeti, pa

njih krajih časopisi niti tolikanj potrebni niso bili. Skozi leta je podil en važen dogodek drugega. Ljudje so imeli neprestano dovolj sveže snovi za pogovore. Prihajačem ni bilo treba prijati za nobeno težavnejše delo, imeli so najlažji ter tedaj hvaležni posel raznašanja novic. In tedanje novosti niso bile kake ženske čenčarije, ne — dogodki, ki so posegali globoko v kmečko življenje!

Še pri najbolj svežem spominu na smrt Lapuha in Petana je že buknila iz Zagorja vest, da bo ta in ta dan v Zagrebu obračun z glavnimi krivci razsežne stenjevške tolovajske tolpe. Zopet dogodek, kateri je res zanimal vse obsotlske kraje.

Omenili smo že na kratko, da je bila Katičeva Veronika in žena glavarja razkrinkanih tolovajev le kratko v preiskavi. Izpustili so jo, saj ni padla na njo niti senca krivde.

O njenem možu so ostale vse poizvedbe brezuspešne. Ni čudno. Še danes ni prav nič težaven pobeg pred roko pravice koj za Zagrebom. Kam se je skrtil, kam pobegnil ali se je morda celo prepeljal preko morja v Ameriko, niso mogli dognati.

Pasariču niso mogli do živega, pač pa njegovemu

obsežnemu imanju. Dokazali so mu vodilno krivdo pri več roparskih umorih. Sicer ni ubijal lastnoročno, ampak je zasnoval napade in naročil ubijanja. Kmalu so zvedeli za najbližje sorodstvo umorjenih ter oškodovanih. Pasaričevo posest in imetek je oblast zaplenila, prodala na javni dražbi in razdelila znatni izkupiček med one, kateri so dokazali, da so trpeli škodo od stenjevških roparjev.

Veronika ni bila na sopesest in bi tudi sicer ne bila branila imetka, katerega se je držala kri.

Bolj nego Veroniko je zmajal preiskovalni zapor prav pri življenjskem korenu starega Katiča. Vse na svetu mu je bilo premoženje. In za štirimi stenami je imel dovolj prilike za spoznanje, kako je denar tolikokrat plašč za tolovajske glavarje. Vsa izpraševanja ter besedna navijanja starega Katiča so potekla brez najmanjšega upravičenja za sum, kaj šele za krivdo. Česar ni znal, ni mogel izpovedati in česar ni zakrivil, tega se ni mogel obtožiti. Predno je bil opran za prepričanje preiskovalnega sodnika, je trajalo precej časa. Zapor, četudi samo preiskovalni, a pri zavesti popolne nedolžnosti je za podeželskega bahača — vendar pa poštenjaka kal smrti. (Dalje.)

Novi lastnik mačke je skrbel kar najbolje za žival. Vendar mu je zginila mačka z doma in je rabila 9 dni do svojega prvotnega gospodarja nazaj v mesto Perth.

Moški na Japonskem je obhajal pred kratkem svoj 107. rojstni dan. Starec je še vedno progovni čuvaj in trdi, da se ima zahvaliti za izredno starost čaju in tobaku.

Število praznih hiš na Angleškem ceniljo na 25.000.

Orjakinja.

V Dredenu v Nemčiji je živeła leta 1736 ženska, ki je bila orjakinja. Na prsih si je pustila razbiti 400 kg težko skalo in bosa je šla po razbeljeni tračnici.